

ΤΗΣ ΝΑΤΑΣΑΣ ΣΙΝΙΩΡΗ

Οι νέοι αγρότες της χώρας μας είναι άνθρωποι που αναζητούν το καλύτερο για την παραγωγή τους και δεν επαναπαύονται. Ενημερώνονται για τα τεκταινόμενα στον κλάδο τους και συμμετέχουν σε σεμινάρια για να βελτιώσουν τις πρακτικές καλλιέργειας. Ακολουθούν την τεχνολογία και κατεβάζουν εφαρμογές και διαδραστικούς χάρτες για να ενημερωθούν για τις αλλαγές του καιρού ή για να διαχειριστούν καλύτερα το λίπασμα. Εκτιμούν την συνεταιριστική κουλτούρα και ενσωματώνονται στις εφοδιαστικές αλυσίδες για να πετύχουν καλύτερους όρους για τη διάθεση των προϊόντων τους. Αναζητούν συνεργασίες με μεγάλες εταιρείες οι οποίες εκτιμούν τη δουλειά τους και αγοράζουν τα προϊόντα τους. Με άλλα λόγια, πρόκειται για νέους ανθρώπους που αναζητούν ευκαιρίες στο σύγχρονο επιχειρείν και ανοίγουν νέους δρόμους στον αγροδιατροφικό κλάδο.

Εκτιμάται ότι από το 2015 περίπου 80.000 νέοι αγρότες έχουν μπει στο αγροτικό επάγγελμα. Η είσοδος νέων ανθρώπων στο χώρο, εκτός από το γεγονός ότι αλλάζει τη δημογραφική σύνθεση-ζητούμενο και της Ευρώπης- αλλάζει σταδιακά και το τοπίο της ελληνικής γεωργίας και φαίνεται να έχει θετική επίδραση στην εξέλιξή της. Τα νούμερα το αποδεικνύουν. Καταρχάς, οι νέοι γεωργοί ενδιαφέρονται για την προστασία του περιβάλλοντος και την κλιματική αλλαγή. Σε ποσοστό 13,9%, οι νέοι καλλιεργούν βιολογικά προϊόντα ενώ ένα ποσοστό της τάξης του 43,5% σκέφτεται σοβαρά να στραφεί σε αυτή την αγορά. Επιπλέον, κάνουν σωστή διαχείριση του νερού αλλά και των φυτοφαρμάκων που χρησιμοποιούν, με αποτέλεσμα να μειώνεται το κόστος παραγωγής τους και να αυξάνεται το εισόδημά τους. Ενημερώνονται ακόμα για τα νέα μηχανήματα που υπάρχουν στην αγορά και φροντίζουν σε ποσοστό 32,8% να επενδύουν επistώς στην ανανέωση του εξοπλισμού τους. Τέλος, οι νεότερες ηλικίες στηρίζονται σε ποσοστό 71,3% μόνο στο αγροτικό εισόδημα, σε αντίθεση με τους παλαιότερους που σε ποσοστό 60,7% δηλώνουν εισοδήματα πέραν του αγροτικού.

Έλληνες αγρότες καταρτισμένοι, με όρεξη για δουλειά και ενδιαφέρον για το περιβάλλον

Στην Ελλάδα, οι νέοι αγρότες κατέχουν γεωργικές εκμεταλλεύσεις φυσικού και οικονομικού μεγέθους και ένταψς απασχόλησης μεγαλύτερου του μέσου όρου των γεωρ-

Μια νέα γενιά αγροτών αλλάζει τα πράγματα στην ελληνική γεωργία

Ανακατατάξεις στον τρόπο υποστήριξης της παραγωγικής διαδικασίας, όπως και στην εξέλιξη του ανταγωνισμού, φέρνει η σταδιακή ανανέωση του ανθρώπινου δυναμικού

γικών εκμεταλλεύσεων ενώ και η τυπική απόδοση των εκμεταλλεύσεων είναι υψηλότερη του μέσου όρου – με εξαίρεση τα ελαιοκομικά και εκμεταλλεύσεις μη ταξινομούμενες. Η ένταξη σε προγράμματα εξασφαλίζει στους νέους αγρότες εκείνα τα χρηματοδοτικά εργαλεία που θα τους βοηθήσουν να αναπτύξουν την παραγωγή τους. Ένας από τους νέους αγρότες που εντάχθηκε στο πρόγραμμα νέων αγροτών (2016-2020) είναι ο 27χρονος Γρηγόρης Ψαρογιώργος. Οι βασικές καλλιέργειες του Γρηγόρη είναι το σπάρτι, το κριθάρι και το βαμβάκι, τα οποία καλλιεργεί σε κτήματα που έχει στον Άγιο Αντώνιο Λάρισας. Από το πρόγραμμα αναμένεται να λάβει 19.500 ευρώ. Μέχρι αυτή τη στιγμή έχει λάβει συνολικά περίπου 10.000 ευρώ, τα οποία έχει χρησιμοποιήσει για την αγορά λιπασμάτων και την αγορά ενός νέου υποβρυχίου στη γεώτρηση.

Ο Γρηγόρης, που ακολούθησε το επάγγελμα του πατέρα του, θεωρείται ένας από τους καταρτισμένους αγρότες. Έχει κάνει μαθήματα στην Αμερικανική Γεωργική Σχολή και έχει παρακολουθήσει σεμινάρια για τις σύγχρονες γεωργικές πρακτικές. Σημειώνει ότι η γενιά του ενδιαφέρεται για το περιβάλλον, και αυτό κάνει και ο ίδιος. Για παράδειγμα, αναζητά για τις καλλιέργειές του προϊόντα που δεν βλάπτουν το περιβάλλον, όπως είναι ο ζεόλιθος, ένα ορυκτό που συγκρατεί την υγρασία στο έδαφος. Εξηγεί ότι έριξε σε

όλες τις καλλιέργειες βαμβακιού το εν λόγω πέτρωμα. Προσπαθεί ακόμα να κάνει καλύτερη διαχείριση του λίπασματος. «Ρίχνουμε το λίπασμα μόνο όταν χρειάζεται, σε αντίθεση με τους πατεράδες μας που ψέκαζαν συνέχεια». Για την βέλτιστη χρήση λιπασμάτων, ο Γρηγόρης χρησιμοποιεί γεωπόνο. «Οι γεωπόνοι σήμερα είναι πιο ψαγμένοι από τους παλιότερους. Συχνά, μας συμβουλεύουν να περιμένουμε πριν ψεκάσουμε. Έτσι, γλυτώνουμε χρήματα, προσέχουμε το περιβάλλον και έχουμε καλύτερο αποτέλεσμα». Συμπληρώνει ότι τα τελευταία χρόνια έχει αναπτύξει συνεργασία με μεγάλη εταιρεία ζυθοποιίας. Οι απαιτήσεις της εταιρείας για τα χαρακτηριστικά του κριθαριού είναι μεγάλες, όμως εκείνος καταφέρνει να τους προμηθεύει πάντα με ένα καλό προϊόν.

Ένα από τα προβλήματα του κλάδου του που φαίνεται να τον απασχολεί πολύ είναι η είσοδος στο χώρο πλασματικών αγροτών. Θεωρεί ότι η λύση είναι ένα αυστηρότερο πλαίσιο. Γνωρίζει περιπτώσεις νέων ανθρώπων που έλαβαν επιδοτήσεις ή πήραν δάνεια από τις τράπεζες και στο τέλος εγκατέλειψαν το χώρο. «Αυτό δεν είναι σωστό. Σκέφτομαι πάντα ότι παίρνουν τη θέση κάποιου άλλου, που ενδεχομένως να είχε την δυνατότητα να κάνει κάτι καλό στο χώρο, ενώ οι ίδιοι που έχουν λάβει τα χρήματα δεν μπορούν να τα διαχειριστούν. Αυτά βλέπουν πολλοί νέοι συνάδελφοί μου και απογοητεύονται».

Τεχνολογία: εργαλείο για την βέλτιστη καλλιέργεια

Ο Γρηγόρης χρησιμοποιεί σε μεγάλο βαθμό την τεχνολογία. Καταφεύγει στις εφαρμογές για να ελέγχει τον καιρό και έτσι αποφεύγει το συνεχές πότισμα. Ο πατέρας του, όμως, διαφωνεί με τη χρήση της τεχνολογίας. «Δεν πιστεύει στις εφαρμογές και ακούει ό,τι του λένε στο καφενείο. Αν στο καφενείο του πουν ότι θα βρέξει, θα μου πει να μην ποτίσω. Συνήθως πέφτει έξω», αναφέρει ο Γρηγόρης γελώντας. «Όμως, με την τεχνολογία έχω καταφέρει να κάνω εξοικονόμηση νερού. Για παράδειγμα, στο φύτεμα του βαμβακιού δεν χρειάστηκε να ποτίσω καθόλου, καθώς έλεγχα συνέχεια το μικροκλίμα της περιοχής στις εφαρμογές», αναφέρει με υπερηφάνεια.

Και ο 35χρονος Αποστόλης Ζαχαριάς που καλλιεργεί στο Ψυχικό Λάρισας έχει παρακολουθήσει σεμινάρια και προσπαθεί να είναι ενημερωμένος αναφορικά με την τεχνολογία. Τα gps στα τρακτέρ και οι εφαρμογές κινητών τον έχουν βοηθήσει να βελτιώσει τις

καλλιέργειές του. Συμμετέχει ακόμα σε συνεταιρισμό, καθώς εκτιμά την συνεταιριστική κουλτούρα της συνεργασίας και πιστεύει ότι ο κλάδος διαμορφώνει διαφορετική δυναμική με τους συνεταιρισμούς. Θεωρεί ότι οι συνεταιρισμοί προσφέρουν ασφάλεια στους αγρότες καθώς εξασφαλίζουν την πώληση των προϊόντων τους σε καλύτερες τιμές. Και εκείνος, ακολούθησε το επάγγελμα του πατέρα του από επιλογή, όμως τα βγάζει δύσκολα πέρα. Το κέρδος του είναι μικρό. «Προς το παρόν, προσπαθώ να επιβιώσουμε», αναφέρει χαρακτηριστικά. Τα δύο τελευταία χρόνια αντιμετωπίζει ένα ακόμα πρόβλημα, όπως και πολλοί συνάδελφοί του: την έλλειψη εργατικών χεριών λόγω κορονοϊού. Αυτός πιστεύει ότι είναι και ένας επιπρόσθετος λόγος που έχουν ερημωθεί τα χωριά. Εκείνος όμως επέλεξε συνειδητά να μείνει σε οικισμό και όχι σε πόλη. «Δεν πρέπει να ερμωθούν τα χωριά. Για το λόγο αυτό, διάλεξα να μείνω σε μικρό οικισμό. Επιπλέον, θέλω να είμαι κοντά στα χωράφια μου. Νιώθω τυχερός που κάνω αυτό που αγαπώ, κι as εί-

ναι δύσκολο. Δεν υπάρχει μεγάλη βοήθεια από το κράτος όμως εγώ έχω επιμονή και υπομονή και το παλεύω», εξηγεί.

Σε αναμονή των Σχεδίων Βελτίωσης

Την άποψη αυτή συμμεριζεται και ο 35χρονος Παναγιώτης Δοξαριώτης. Ο Παναγιώτης που καλλιεργεί 1000 στρέμματα με σπάρτι, κριθάρι, ρακή και δέντρα φιστικιάς είναι α-πό 17 ετών στον κλάδο και βλέπει ότι η γεωργία του αποφέρει λιγότερα έσοδα, σε σχέση με παλιότερες εποχές. Αυτή την περίοδο πρέπει να αγοράσει ένα μικρότερο τρακτέρ και ψευκαστικά μηχανήματα, αλλά δεν έχει το εισόδημα που θα του επιτρέψει να προβεί σε αυτές τις αγορές. Όπως και άλλοι συνάδελφοί του, έτσι και εκείνος, αναμένει τα Σχέδια Βελτίωσης προκειμένου να εξακριβώσει αν θα μπορέσει να λάβει τη χρηματοδότηση για τον εξοπλισμό που χρειάζεται. Παρ'όλες τις δυσκολίες, δεν εγκαταλείπει την προσπάθεια για τη βελτίωση της παραγωγής του.

Ο 35χρονος Παναγιώτης Δοξαριώτης εν ώρα εργασίας.

Ο 27χρονος Φαρσαλινός Γρηγόρης Ψαρογιώργος.

Αναφερόμενος στους νέους αγρότες, ο πρόεδρος της Πανελλήνιας Ένωσης Νέων Αγροτών (ΠΕΝΑ) Νικόλας Παυλονάσιος εκφράζει τη διαπίσωση ότι «η νέα γενιά αγροτών θέλει να μείνει στον τόπο του και να παράξει», επιβεβαιώνοντας τα λεγόμενα του Αποστόλη που έμεινε στην επαρχία από επιλογή. Σημειώνει ότι είναι ελπιδοφόρο το γεγονός ότι την περίοδο 2.000 – 2020 και μέσω του πριμ της πρώτης εγκατάστασης υπήρχαν 60.000 νέοι αγρότες, οι οποίοι παρέμειναν στον κλάδο. Αυτό το μέτρο αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα μέτρα πολιτικής για τη δημοσιογραφική αναζωογόνηση.

«Να παραιτηθούν οι παλιοί από τα δικαιώματα εκμετάλλευσης»

Η ανανέωση του δημογραφικού θα επέλθει όταν οι παλιότεροι αγρότες εγκαταλείψουν το επάγγελμα. Στη χώρα μας, η χαμηλή σύνταξη που λαμβάνουν τους υποχρεώνει να εργάζονται ακόμα. Από έρευνα για τη νέα ΚΑΠ στην Ελλάδα προκύπτει ότι η γεωργική εκμετάλλευση είναι ένα περιουσιακό στοιχείο που οι αγρότες δύσκολα θα αποχωριστούν, αφού με την συνταξιοδότησή τους το 34,4% θα την μεταβιβάσει στα παιδιά του, ενώ το 24,6% δηλώνει πρόθυμο να συνεχίσει να καλλιεργεί ακόμα και μετά την συνταξιοδότησή του. Μόλις το 5,2% σχεδιάζει να νοικιάσει την γεωργική του εκμετάλλευση, ενώ ένα ποσοστό της τάξης του 3% σκέφτεται να την πουλήσει. Ο Γρηγόρης αναφέρει ότι για να επιτευχθεί η ηλικιακή ανανέωση, θα πρέπει να εφαρμοστούν κάποια μέτρα που ισχύουν σε άλλες χώρες, όπως π.χ. στη Γερμανία, όπου οι αγρότες ιδιοκτήτες γης πρέπει να παραιτηθούν από τα δικαιώματα γεωργικής εκμετάλλευσης, προκειμένου να εισπράξουν τη σύνταξη γήρατος. Η Γερμανία έχει πετύχει την αναγκαία ηλικιακή ανανέωση. Αλλά «για να γίνει αυτό στην Ελλάδα, θα πρέπει να αυξηθεί η σύνταξη των αγροτών που αυτή τη στιγμή είναι χαμηλή», αναφέρει ο κ. Παυλονάσιος.

Ό,τι δεν έκανε η πολιτική